MIRAVET A LA FI DEL s. XV (1495)

J. R. Vinaixa Miró

I. INTRODUCCIÓ

Miravet va assolir un protagonisme destacat en el període en què l'Orde del Temple senyorejava per aquestes terres i les diferències socials, econòmiques i demogràfiques, a Catalunya no eren tan acusades. Arran de la desaparició d'aquest Orde, al primer quart del segle XIV, Miravet comença a perdre pes específic i entra en una etapa de decadència geopolítica.

En el nostre escrit volem donar una visió de conjunt d'aquest poble riberenc a les darreries del s. XV i més concretament a l'any 1495. El fet de centrar el nostre estudi en aquest període ve motivat per diverses raons. En primer lloc, l'any 1495 es redacta un capbreu [1] sobre Miravet que aporta una substanciosa informació general. En segon lloc aquest fi de segle compta amb tres censos de població, elaborats en un espai temporal molt curt (1491, 1496, 1497 i fins i tot el de 1515), la qual cosa permet una major fiabilitat demogràfica. A més l'acció té lloc pocs anys abans de la conversió al cristianisme de la majoritària població sarraïna de Miravet de tal manera que la major part d'ells seran testimonis directes d'aquest fet cabdal que els forçarà a perdre, si més no aparentment, les seves arrels islàmiques.

Limitats com estem d'espai prescindirem, en general, d'ampliar i matisar la informació que aquí aportem. Per contra mostrarem una certa tendència a recrear-nos en anomenar les persones que formaven part de la comunitat de Miravet. Rescatar de l'oblit als veritables protagonistes de la història quotidiana d'aquest poble, ara fa cinc-cents anys, és un dels nostres objectius prioritaris.

[1] Simplificant podem dir que els capbreus eren documents on es reconeixien les rendes i drets que el Senyor percebia a cadascun dels pobles.

La major part de la informació que aquí aportem prové del capbreu de Miravet de l'any 1495. Aquest capbreu es pot localitzar a l'A(rchivo) H(istórico) N(acional). O(rdenes) M(ilitares), S(an) J(uan) de J(erusalen). B(ailia) de M(iravet). Libro 159.

P. Ortega ha publicat part del contingut d'aquest capbreu general centrant el seu estudi en el poble de Benissanet. *("Els Hospitalers a la Ribera d'Ebre. Benissanet SS. XVI - XVII").*

II. L'ORDE DE SANT JOAN I MIRAVET A LA FI DEL S. XV

Arran de la desaparició de l'Orde del Temple a les primeries del segle anterior, Miravet, com d'altres pobles veïns, va passar a formar part de l'Orde de Sant Joan de Jerusalem. A la fi del s. XV Miravet era un poble més de l'anomenada Batllia de Miravet. Aquesta Batllia, al mateix temps, s'englobava dintre d'una estructura més amplia, La Castellania d'Amposta. La Castellania era administrada per l'anomenat Gran Castellà[2] qui a la vegada era batlle de la Batllia de Miravet i per tan Senyor directe d'aquest poble.

L'Orde de Sant Joan exercia un poder omnímode sobre els pobles administrats, malgrat l'existència d'un poder reial superior als Senyors baronials. Aquest Orde s'havia assegurat, amb el pas del temps, el control del poder legislatiu, executiu, judicial i econòmic en tots els seus territoris.

La presència de l'Orde es donava en els diferents àmbits de la vida quotidiana del poble i gairebé sempre amb la finalitat d'obtenir-ne algun benefici. Percebia, per exemple, el *"tarquo"*, que era una mena de dret per casament, el lluïsme és a dir el percentatge que pertocava al Senyor per la venda de determinats bens, la fadiga, etc.

El fet que l'Orde posseís a Miravet diversos bens (molins, barca de pas, botiga, ...), el fet de poder nomenar els oficials de la vila, el fet de poder impartir justícia (civil i criminal), li permetien un control, gairebé, total. Si a tot això li sumem que les lleis per les quals es regia Miravet[3] s'havien elaborat a imatge dels interessos de l'Orde, podem entendre millor el grau de dependència i submissió en que vivia el poble de Miravet aquell fi de segle respecte del seu Senyor més directe.

[2] L'any 1495 era Gran Castellà d'Amposta fra Diomedes de Villarragut, cavaller de l'Orde. En absència d'aquest estava facultat per a representar-lo el procurador general de la Batllia de Miravet que a la fi del s. XV era fra Gaspar Pomar.

[3] A 1495 Miravet continuava regint-se per les anomenades *"Costums de Miravet"*, redactades per l'Orde l'any 1319.

III. LA POBLACIÓ DE MIRAVET

A 1495 la població de Miravet era, majoritàriament, sarraïna[4]. Aquest fet era habitual en alguns pobles o llocs de la rodalia de l'Ebre on la comunitat mora podia tenir una presència exclusiva (Benissanet, Riba-roja i Vilanova de Móra), majoritària (Miravet, Vinebre i Ascó), minoritària (Flix, Garcia, Móra d'Ebre i Tivissa) i fins i tot nul·la (Rasquera, La Palma d'Ebre i la Torre de l'Espanyol, ...).

Miravet comptava, segons el fogatge de 1496, amb 89 focs, entre 350 i 450 habitants, dels quals el 96,62% eren sarraïns. Atenent als diferents censos de població localitzats a les darreries del s. XV i primeries del s. XVI es pot observar com Miravet té un creixement de població molt lent que contrasta, significativament, amb alguns pobles veïns demogràficament més actius.

Els sarraïns de Miravet de l'any 1495 seran, pràcticament, els mateixos que pocs anys després, entre 1508 i 1509, es convertiran al catolicisme. Cal saber, i no solament intuïr, el grau de conversió sincera o forçada que es va donar entre aquesta població. Ara per ara solament ens resta clar el canvi oficial de nom i un intent posterior de reduïr la pressió tributària per tal de millorar les precàries condicions de vida[5].

[4] Tret de Pere Marisch (l'hostaler), de Pere Miró (sastre) i de Martoria Spinossa (*"crestianus"*). També s'esmenta al procurador fra Gaspar Pomar. Sobre la reduïda nòmina de cristians a Miravet, d'aquell fi de segle, es poden realitzar algunes breus observacions. A 1491 i 1496 encara s'esmenta a Pere Marisch, però no apareix, en cap d'aquests dos censos ni el nom del sastre Pere Miró ni tampoc el de Martoria Spinossa (aquest darrer torna a sortir, però en el cens de 1515). Al cens de 1495 es parla d'un Gabriel l'hortolà que no s'havia esmentat abans. En aquest darrer cens apareix també, altra vegada, el nom de fra Gaspar Pomar.

[5] Tot i que arran de la conquesta els reis catalans havien garantit, successivament, mitjançant cartes de seguretat i salvaguardes reials els interessos dels sarraïns riberencs, el cert és que aquests documents restaren, sovint, en paper mullat. L'exemple més proper al període estudiat el tenim amb la salvaguarda reial que el rei Joan II va signar a Tortosa el 9 de novembre de 1456 a favor de les aljames sarraïnes de Miravet, Benissanet, Ascó, Vinebre i Riba-roja. La salvaguarda s'estenia també als successors d'aquells però les ordres posteriors del seu fill, Ferran II, acabarien anul·lant aquestes disposicions favorables a la població sarraïna.

IV. L'ECONOMIA

A la fi del s. XV l'economia de Miravet descansava sobre quatre pilars: l'agricultura, la ramaderia i llurs derivats, la petita indústria artesanal i l'activa navegació fluvial dintre del sector de serveis.

El monopoli econòmic que els Santjoanistes havien imposat sobre pobles administrats resultava asfixiant i Miravet amb un gran percentatge de població sarraïna patia una pressió força més dura que els pobles veïns de població cristiana.

A) L'agricultura

En els documents de l'època s'esmenten fins a quatre tipus de propietaris o treballadors de la terra a Miravet "*agricole*", "*agricultor*", "*braserii*" i "*pagenses*"[6]. No sabem l'extensió de la terra conreada del terme. Sabem que hi havia plantada vinya a "*l'Alcúdia*" i olivers al "*Ribero*" i a "*l'Enfesta*". També s'esmenten altres partides de terra que eren treballades pels sarraïns de Miravet ("*Bien*", "*Ablora*", etc.). Totes aquestes propietats havien de pagar un cens, en moneda (dos sous,...), en espècie (dos gallines) o en fruits (1/4 de la producció, ...) segons el tipus de tinença de la terra.

Els conreus eren diversos. Hi predominaven, atenent el grau de pressió tributària que patien aquests productes, els cereals, l'olivera i la vinya. Tots aquests productes, i d'altres que esmentarem, estaven gravats i el Gran Castellà en percebia rendes substancioses.

El conreu dels cereals era sens dubte un dels productes més prioritaris per a la població. El blat conreat, possiblement de baixa qualitat, tenia aquest indret tres entrebancs meteorològics que dificultaven la collita: el vent, la boira i la manca de precipitacions. Caldrà pensar, doncs, que les collites, atenent també al sistema rudimentari de treball, serien, en general, minses i la necessitat d'importació obligada. Un altre aspecte negatiu cal cercar-lo en la proporció que el Gran Castellà havia gravat aquest producte. L'Orde es quedava amb 1/5 dels grans segats al terme exceptuant a la partida dels *Plans* que estava gravat en 1/3. A més el Senyor exigia que els grans que li pertocaven es destriessin a l'era per tal d'evitar el frau. Segons aquestes consideracions la producció de cereals tan necessària per al sistema alimentari d'aquell fi de segle, situaria a la població, en circumstàncies adverses, al límit de la supervivència.

La transformació del blat s'efectuava al molí fariner de barques que es trobava al terme de Miravet. Segons referències documentals del primer terç del s. XVI aquest molí era compartit entre els pobles de Miravet, Benissanet i Ginestar[7]. El cicle del blat es tancava amb l'elaboració del pa. Hi havia un forn de pa que abastava a la comunitat i pel qual el Gran

Castellà en percebia 1/4 de l'arrendament.

El conreu de l'olivera també es trobava estès pel terme[8]. El Senyor percebia 1/4 de la collita. El poble disposava d'un molí d'oli, propietat del Gran Castellà, al qual estaven obligats a portar la collita tots els seus vassalls. El molí d'aquest poble era compartit també pels veïns de Benissanet. Les imposicions per la utilització d'aquest molí eren força dures ja que no solament s'havia de pagar per utilitzar el molí sinó també pel lloguer de la caldera, per l'aigua, etc. L'única obligació del Senyor era tenir el seu molí amb les mínimes condicions de funcionament.

La vinya també era un conreu significatiu[9]. El Senyor percebia 1/4 de la collita del raïm i a més tenia, durant un mes a l'any, el monopoli exclusiu de la venda del vi a la vila (*"Mesada del vi"*), durant el qual no es podia vendre vi en aquest indret que no fos del Senyor o amb llicència seva.

L'existència d'animals de treball, imprescindibles per a les feines agrícoles, també permetia el conreu de les plantes farratgeres i de les quals el Senyor en percebia 1/4.

Els llegums, com en el cas dels grans, pagaven al Senyor proporcions diferents segons les partides. Si es conreaven als *Plans* pagaven 1/4 i si ho feien "*in terris secam*" 1/5. Les figues també estaven gravades en 1/5. En el capbreu de 1495 s'esmenten dos tipus de figues, les flor i altres "... *fictibus vocatus flor q. de aliis*". També es fa referència a les plantes industrials com el lli[10] i el cànem que una vegada manufacturades tenien múltiples aplicacions (peces de vestir, cordes, etc.). El document esmenta, també, d'altres conreus (hortalisses, etc.) però pensem que aquests tindrien una importància secundària en la producció agrícola total.

[6] Aquestes referències puntuals no ens permeten d'esbrinar les diferències entre ells ni tampoc si algunes d'aquestes expressions corresponen, en realitat, a un mateix concepte de treballador de la terra.

[7] P. Ortega "La Orden de San Juan de Jerusalen y Miravet". Pàg. 153

[8] Ali Çala i Abdalla Çala, per exemple, declaraven un tros de terra amb olivers a la partida anomenada "*lo barranch de polella*" que tocava a orient amb el terme de Rasquera.

[9] Juci Ferrer, per exemple, tenia vinya plantada a "*l'Alcúdia*".

[10] A 1495 consta com a teixidor de lli a Miravet Abdella Rubio i a 1509 Joannis Aliot.

B) La ramaderia

Els animals eren una part bàsica dintre del sistema econòmic de la vila. Com animals de treball i transport es fa referència als cavalls, someres o rucs, als bous i a les vaques. En el capbreu apareixen enumerats tota una sèrie d'animals de bestiar (cabres, ovelles, etc.), de corral (gallines) i d'altres (les abelles). Tots ells estaven sotmesos al pagament d'un impost anomenat "*çadegua*". Alguns d'aquests animals, com les gallines, servien als veïns de Miravet de pagament en espècie per la possessió d'alguns bens (cases, heretats, etc.).

La comercialització dels productes derivats d'aquests animals (carn, cuir, ous, mel, formatge, ...) estaven perfectament regulats pel dret anomenat "*corredoria*". Aquest establia les quantitats a pagar, tant pel comprador com pel venedor, i atenent sempre el volum de la venda. També estava tipificada en aquest dret senyorial la pena pecuniària en cas d'infracció. Els percentatges fixats eren gairebé idèntics als pobles veïns de Benissanet, Ginestar, Rasquera i Pinell.

La caça també estava regulada en el dret de "*corredoria*", especialment la que feia referència al conill i al cérvol.

> "*Item de un cuyro de bou, o de vaca, o de cervo paguen de corredura lo venedor un diner elo comprador altre diner. Mes silo carnicer, o aquell deqin sera obada la bestia, o de ballester de q. fonch lo cervo hauran tallat aquell bou, o aquella vaca, o aqll. cervo, en la dita plaça venen aquell cuyro no paguen res de corredura.*"

Els prohoms de Miravet i el Gran Castellà ja havien regulat, temps enrera, la venda del conill de caça.

> "*(...) Tots los çcadors daquell lloch etots aqlls. qui conils caçaran per revendre, o per vendre en lo terme de Miravet dins devesa, o fora devesa que porten a Miravet tots los conills q. pendran ealli quels hagen a vendre en axi quel vespre quey vindra. ni lendema finsa mig jorn no goze en vendre ... ningun conill, a ningun revenedor...*"

La universitat de Miravet, i també la Benissanet, havia de pagar al Senyor un cens anomenat d'*herbatge* per una devesa que es trobava entre tots dos termes i que servia de pastura als animals. El pagament s'havia de fer efectiu cada any per la festa de Sant Miquel de setembre. El Senyor com a propietari de la resta de les pastures del terme podia arrendar aquestes com ell volés, excepte una petita reserva per als seus vassalls sarraïns.

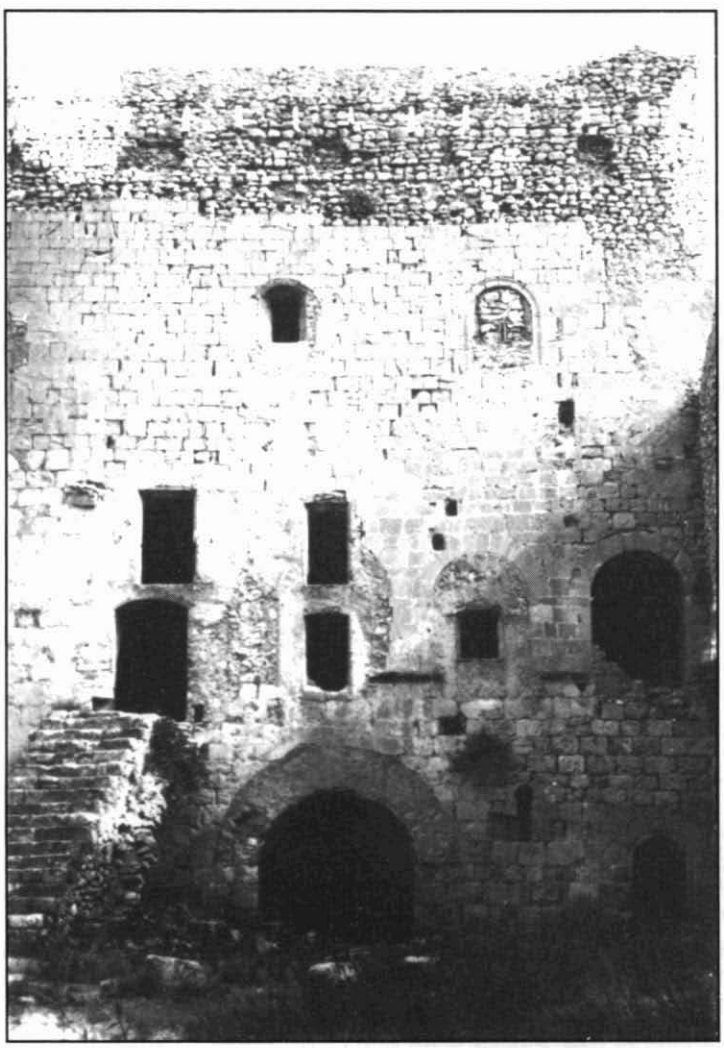
La possessió d'animals afectava, d'una manera directa o indirecta, sobre altres imposicions. Així els sarraïns de Miravet estaven obligats a portar, per exemple, una determinada quantitat de llenya al castell segons la possessió, o no, de determinats animals.

"*...omnes sarrecem...habent peccora proferrendo pondus quisq. eorum dat el*

solvit unu. pondus ligni sive una carrega de lenya el illi qui no habent peccora postq. sit homo in illa domo solvit et portant unu. faixum ligni ad dictum castrum..."

Cal no menysprear la importància, tot i que es pot coneguda, de la pesca de les diferents espècies fluvials[11].

[11] A 1518 Pere Grao, veí de Xerta, fou autoritzat per rei Carles I a proveïr la casa i despensa reial amb el peix que es pescava a la costa catalana i al riu Ebre.

MIRAVET. Interior del castell. Foto Arxiu particular

C) L'artesania dels cànters

El poble de Miravet tenia, a la fi del s. XV, una tradició artesanal basada en l'elaboració dels cànters, força arrelada.

En el capbreu es fa referència al forn de cànters que tenia el Gran Castellà en aquest poble i pel qual percebia un cens ("*cens de cantes*"):

"*...de qualibet furnata maiori decem octo denarios Et de qualibet furnata migana duodecima denarios Et de qualibet furnata parna sex denarios*".

També entre els declarants sarraïns de Miravet es dóna testimoni de l'existència d'aquesta indústria. Paraules com "*operatiorum*", "*obradors*" o "*cantareiis*", que apareixen al capbreu, estarien relacionades amb aquest tipus d'indústria terrissaire. Posseïen obradors a Miravet, l'alamí Jucy Anafey el qual tocava a orient amb el "*barranco de la cenia*", Ali Çaragoci que tenia l'obrador al costat de l'anterior i tocava també amb el de Fomat Ferro i Azmet Ferro, i Foma Granyana el qual llindava, a cerç, amb la botiga del Senyor[12].

Totes les cantereries es posseïen sota directa senyoria i alou del Gran Castellà i per les quals es pagava de cens dues gallines. La indústria artesanal de la terrissa de Miravet era, possiblement l'única que tria bona part de la seva producció a l'exterior[13].

A 1509 consten "cantarellerius" de Miravet Gaspar Aliot, Bartholomeus Ferrer, Arnaldum Bernadella i Jacobus Cifre.

[12] "*...terminatur ab oriente cum camino gnli. qui ibi est a miridie cum quodam patio dicte comande ab occidente cum monte qui ibi est et a circio cum botigia dicte Comande vocata al trullar...*"

[13] Segons A. Cot "A una partida de gerres olieres de Miravet fa referència un document de compromís signat en 1499, pel qual Mahoma Granyana, terrissaire de Miravet, lliurava a Joan Ferrer de Tortosa una partida d'aquests recipients". (A. Cot "*La barca de Móra d'Ebre i el seu entorn*". Pàg. 24)

D) La navegació fluvial

A mitjans del s. XV Miravet tenia un mínim de disset famílies dedicades a la navegació fluvial[14]. La seva flota, conjuntament amb la de Mequinensa i Tortosa, era de les més importants de l'Ebre.

Els arraïssos de Miravet no solament transportaven els productes de producció pròpia, sinó que sota contracte podien transportar mercaderies a d'altres indrets[15].

Poc sabem sobre la navegació per l'Ebre a la fi d'aquell segle però, cal pensar que la tradició del transport fluvial es mantindria força activa gràcies al grau d'arrelament que aquesta tenia entre la població sarraïna d'aquest poble[16].

L'any 1495 Miravet disposava d'una barca de pas. Testimoni de l'existència d'aquest mitjà de transport era el pagament al Senyor del "*dret de barcatge*". El poble, cada veí la seva part, pagava al Senyor un total de dotze cafissos d'ordi per any, a canvi, aquest es comprometia a tenir la barca en condicions i amb els aparells necessaris. Aquesta barca era imprescindible per tal de transportar persones, animals o mercaderies a l'altra banda del riu[17] on es trobaven algunes partides de terra del seu terme i on s'enllaçava amb el camí principal que menava a Tortosa.

[14] En aquest període consten com arraïssos de Miravet, entre d'altres: Abdelluz Abayuch, Ali Argilaga, Brahem Moseguí, Brahem Papazeyt i Farag Mosegui.

[15] L'any 1429, per exemple, Brahem Mosegui, sarraí de Miravet, transportava sacs de llana de *Remolinos* a Tortosa a compte d'un comerciant de Saragossa i pels quals va rebre 35 lliures moneda de Jaca.

[16] A 1509 consten com arraïssos de Miravet: Joannes Ferrer, Joannes Rosselló, Petrus Fortuny, Gaspar Argilaga i Antonio Castello.

[17] Tot i que no podem demostrar documentalment, Miravet devia comptar també amb un nucli, més o menys reduït, d'habitants que viurien a l'altre costat del riu.

V. EL CASTELL DE MIRAVET

El Castell de Miravet, propietat de l'Orde, havia assolit gran protagonisme uns quants anys abans amb la guerra de Joan II però a la fi del segle, acabats els enfrontaments, la funció militar i estratègica del castell no tenia massa objecte. En els períodes de pau el castell servia per emmagatzemar els diferents productes que pertocaven al Castellà d'Amposta (grans, llenya, etc.) i també de presó[18].

Un decret del Gran Castellà datat l'any 1353 establia que les dones que haguessin de patir presó fossin recloses en les diferents presons que hi havia a la Batllia de Miravet "*...en atencion a los inconvenientes que se habian experimentado de ponerlas en dho. castillo (Miravet)*". Solament havien d'acudir al castell per a escoltar la sentència.

Un document datat el 7 de juliol de 1440 sentenciava, en primera instància, que els pobles veïns de Benissanet, Ginestar i Rasquera, a més de Miravet, havien de pagar les obres que es fessin al castell per no tenir, en els pobles respectius, murs o fortaleses suficients per a la seva defensa i haver d'emprar aquell en cas de salvaguarda.

[18] Al juliol de 1472 es trobaven empresonats al castell diversos veïns de la vila per ordre de Da. Catalina de Rocaberti. Els empresonats eren Abdeluç Guasquí, Brahem Fero, Brahem Argilaga, Çayt Poncet i Azmet Fomado, *"tots ells moros del dit loc de Miravet"*.

MIRAVET Foto Arxiu particular

VI. L'ORGANITZACIÓ MUNICIPAL

Poc s'ha parlat, potser perquè poc es coneix, sobre els càrrecs o institucions municipals i llurs atribucions en els pobles sarraïns riberencs. Intentarem donar una visió d'aquesta organització local tot i que som conscients que el retrat que aquí dibuixem és, solament, un esbós de la realitat.

L'aljama de Miravet, és a dir la comunitat religiosa, representava la màxima autoritat municipal i en el seu nom es prenien els acords (administratius, econòmics, religiosos, ...) que afectaven a la població sarraïna.

L'alamí era el cap civil de la comunitat sarraïna. Col·laborava amb el govern i la justícia i, com a oficial senyorial s'encarregava també de defensar els interessos del seu Senyor (recollida de censos, ...). A 1495 era l'alamí de Miravet Juci Anafey. L'any següent ho fou Abdelluç Alamani[19].

Un altre càrrec unipersonal era l'alfaquí, doctor de la llei entre els mahometans. En el fogatge de 1496 es diu que l'alfaquí de Miravet era d'Ascó. El capbreu de l'any anterior és més explícit en parlar d'un altre oficial municipal, el missatge o saig[20]. Entre d'altres funcions, el saig s'encarregava de portar els comunicats als particulars o forans de la vila, mesurava els pans, efectuava les particions que pertocaven a les parts segons les proporcions establertes, etc. El corredor era l'encarregat de cobrar l'anomenat "*dret de corredoria*", és a dir el percentatge en que estava gravat, dins la vila, la compra-venda de les diferents mercaderies. Els jurats, membres també de la corporació local, actuaven en els afers interns del poble en tasques generals de govern i administració. El seu càrrec devia ser anual i l'elecció depenia del Senyor[21]. No sabem si encara estava vigent el càrrec de salmedina entre la població sarraïna de Miravet, ja que en els documents coetanis consultats no se'n fa cap referència.

Un organisme de l'administració local era el Consell General. Aquest era, en realitat, una mena d'assemblea de veïns. El Consell es congregava, generalment, per assumptes que tenien una gran trascendència per al poble. Entre les facultats del Consell estava la d'escollir el/s síndic/s que havien de representar-los en els diversos afers que afectaven a la vila (pagaments censals, etc.). A 1509, excloent els jurats, formaven el Consell General de Miravet un total de 36 persones, gairebé la meitat dels veïns del poble.

S'esmenta en el capbreu la institució anomenada dels Prohoms, sense cap més referència. Si atenem a la funció d'aquest organisme municipal entre la població cristiana, els Prohoms seria una mena de Consell reduït de veïns amb funcions diverses (assessorar els jurats, realitzar establiments, etc.).

Arrodonirien aquesta estructura municipal altres oficis o càrrecs que haurien estat escollits pel Senyor, per altres oficials municipals o per les seves institucions.

[19] El fogatge de 1496 també s'esmenta al lloctinent d'alamí que seria el substitut provisional d'aquell en la seva absència.

[20] El document es recrea en enumerar les activitats del saig ja que aquestes formaven part de l'anomenat "*dret de missatge*" pel qual el Senyor percebia unes proporcions determinades.

[21] L'any 1495 els jurats de Miravet eren Axer Lop, Ali Fomado i Abdomen Aliot.

VII. LA NÒMINA DELS FOCS DE MIRAVET DEL s. XV I PRIMERIES DEL s. XVI

A) Maridatge de l'any 1491

Aquest cens es va elaborar amb motiu del casament d'una de les filles dels anomenats Reis Catòlics. La nòmina de focs que apareixien en aquest document han estat publicats molt recentment[22]. Aquest i el fogatge de 1496, considerem adient reproduïr-los de bell nou per la seva proximitat temporal als fets que aquí s'exposen. El total de focs de Miravet que apareixen en aquest maridatge són 86 (85 musulmans i 1 cristià).

"*Acis mostre la nomina que los jurats donen de la vila de Miravet per rao del maridaje can de paguar al senyor rey*"

Primo Abdelluc Cayduc
item Juci Granyana
item Juci Cayduc
item Muça lo Pato
item la viuda de Ali Dolçet
item Çaet Maçot
item Braem Gungues
item Fomat Papaseyt
item Braem Albaxar
item De Tarmen
item Ali Maçot
item Foma Bernadella
item lalfaci Abayuch
item la viuda de Llop
item Juci Ferer
item Farag Açafor
item Ali Fero
item Ayet Llop
item Abdomalich Maçot
item Adomalich Alchipoll
item Aya Ferera
item Braem Alazroch
item Foma Granyana alami
item Azmet Abolbaxar
item Abdelaziz
item Ayet Mosegui
item Foma Fomadiquo
item Azmet Argilagua
item Ali Quba
item la viuda de Ferig Maçot
item Belloni
item Braem Argilagua

item Abdelluc Llop
item la viuda de Azmet Boxi
item Braem Llop
item Foma Llop
item Azmet Abolbaxar
item Abdeluc Abolbaxar
item Foma Fortuny
item Foma Ferer
item Abdalla Rubio
item Azmet Ferer
item Ali Ferer
item Ali Fomado
item Jucy Cayduc
item Foma Moreso jove
item Baem Buquer
item Ali Moreso
item la viuda de Ali Boxi
item Ali Benali
item Foma Babaro
item Abdeluc Çala
item la viuda de Braem Çala
item Fomat Abet
item Caet Ponçet
item Azmet Fortuny
item la viuda de Juci Boydet
item Caet Sala
item Çala
item Caet Argilagua
item Adomelich Abolbaxar
item Braem Babaro
item Ferig Buquer
item Fomat Breya
item Braem Bernadella
item Ali Cayduc
item Braem Aram
item Foma Degeme
item Ali Degeme
item Azmet Abellera
item Ali Çala
item Jucy Fortuny
item Foma Cayduc
item Foma Moreso
item Ali Bernadella
item Braem Cuba
item Juça Bernadella
item Foma Çala
item Caet Breya
item Braem Mosegui
item la viuda de Çaraguocy
item Azmet Fortuny maior
item Acey Poncet
item Ali Mosegui
item la viuda de Mosenyqua

Item daquestes fa XIII de Abrill en Abdelus Fomado, Faet Brea, Fomat Abet jurats de la aljama dels moros de Miravet amb jurament morisch fou liurat dit memorial dit die he any 1491.

Item en Pere Maris crestia he osteler de dita vila de Miravet vuit sous dich. Vuit sous".

[22] V. Castellvell, F. Fucho i J. R. Vinaixa "Un cens del segle XV. Els habitants de la batllia de Miravet i les comandes d'Ascó, Horta i Vilalba segons el maridatge de 1492".

B) Capbreu de Miravet de l'any 1495

Els noms que apareixen en aquest capbreu no formen cap tipus de cens general. Es tracta solament d'una relació de persones que apareixen en aquest document. Els noms-focs que aquí anotem corresponen, aproximadament, a la meitat del total.

Abdomen Aliot (jurat)
Azmet Argilaga
Juci Anafey (alamí)
Foraig Açafar
Abdomelich Alchipoll
Maliquet Alchipoll
Brafim Arraim
Foma Albabaxar[25]
..... Abayuc
Ali Boxi
Foma Babaro
Juci Bondet
Axa ux. Mafomat Breço[29]
Brafim Bernadella
Fomat Corso
Ux. Azmet Caragoci[32]
Azmet Caragoci
Ali Caragoci
Ali Çala
Foma Çala
Abdalla Çala
Abdomalich ¿Çaet?
Ali de Geme
Azmet Ferro
Fomat Ferrer
Fomat Ferro
Juci Ferrero
Adorasmen Ferrer
Ali Fomado
Axer Granyana
Foma Granyana
Abdellus Llop
Axer Lop (jurat)
Çaet Maçot[23]
Brafim Mosegui
Brafim Moreso
Foma Moreso
Pere Marisch[24]
Pere Miro[26]
Brafim ¿Oriuen?
Fomat Pintado
Abdella Rubio[27]
¿Iminena?[28]
¿Spelnuca de la gallera?[30]
Martoria Spinossa[31]
Juci Saydus

[23] Altres variables d'aquest nom eren: Çaem Maçot i Zaet Maçot
[24] Cristià i comerciant d'ofici
[25] Alies "*Sadolla*"
[26] Cristià i d'ofici sastre
[27] Teixidor de llí i fill d'Azmet Rubio
[28] Muller del difunt Azmet Rubio
[29] Axa, muller de Mafomat Breço
[30] No tenim clar si es correspon a un antropònim.
[31] Cristià
[32] Muller d'Azmet Caragoci

C) Fogatge de Miravet de l'any 1496

Aquest fogatge ha estat publicat per J. Iglésies[33]. Atenent a les observacions fetes sobre el maridatge de 1491 reproduïm també aquest fogatge malgrat que la seva transcripció nominal ens motiva alguns dubtes. El total de focs és de 89 (3 de cristians i 86 de sarraïns).

"*Primo fra Pomar crestians de la orde de Sent Joan e procurador del Castellà d'Amposta.*

Pere Maris

Gabriel Lortolà

MOROS

Abdeluç Çayduç
Jucí Granyana
Muça lo Pato
Jucí Cayduc
Coset Maror
Ferrig lo Pato
Foma Papazeyt
Doracment Ferrer
Azmet Fetó
Ayet Lop
Adomalic Maçot
Adomelich Alchipoll
Armet Moresso
Brahem Moresso
Foma Gravians
Azmet Aliós
Ayet Masseguí
La viuda de Abdelazic
Foma Moreso
Foma Maçot
Cahet Poncet
Brahem Papazeyt
Foma lo Saboner
Brahem Buguet
Alí Moreso
La viuda de Moreso
Alí Bernadella
Azmar Babalí
Jota Bernadella
Abaxuc
Fomabet Naperella
Azmet Boxí
La viuda de lo pato
La viuda de Lop
Açén Parés
Jucí Ferrer
Foma Breya
Abdeluc Loz
Faraig Acacar
Brahem Lop
Azmet Fomado
Abdeluc Fomado
Foma Ferrer
Lalfaquí és de Azcó
Azmet Fereres
Foreyn Caypigo
Alí Ferrer
Jucí Guacaydur
Alí Fomado
Foma Fomadiguo
Azmet Argilagua
Alí Pintado
Alí Guba
Brahem Bello
Acén Poncet
Alí Babalí
Abenalí
Abdeloc Buguet
Abdomelcí Alrot
Brahem Babaro
Brahem Bernadella
Alí Cayduç
Brahem Aram
Foma Pintado
Fomat Abet
La viuda de Azmet Çaragocí
Azmet Barber
Alí Cala
Foma Bobaro
Jucí Formí
Foma Cala
Abdaluc Cala
La viuda Barberà
Caet Breya
Brafem Ponter
Brahem Argilagua
La viuda de Masseguí
Azmet Fortuny maior
Azmet Fortuny
Abdelux Alamani: Alami
Caet Saliró
La viuda de Boxí
La viuda de Azmet Boxí
La viuda de Fortuny
Brahem Guba
Brahem Bernadella

[33] J. Iglésies "*La població de les vegueries de Tarragona, Montblanc i Tortosa, segons el fogatge de 1496*".

D) Fogatge de Miravet de l'any 1515

No tenim constància que aquest fogatge, que es conserva a l'Arxiu de la Corona d'Aragó, hagi estat publicat amb anterioritat. Aquest document té una triple importància històrica. És el primer cens que es coneix després de la conversió al catolicisme dels sarraïns de Miravet. Es pot observar el canvi de nom sofert pels veïns d'aquesta població arran de la conversió, amb el predomini aclaparant del nom de Joan (1/3 del total). Els 92 focs que aquí s'esmenten ens permet observar que tot i els vint anys que separen aquest fogatge del període estudiat la població de Miravet no havia experimentat un creixement significatiu.

MIRAVET

Martoija Spinosa
Migl. Miro
Gaspar Alliot
Francesch Corder
Joa. Maresco major
Anton Castello
Pe. Forcadell
La viuda d. Joa. Boteller
Pe. Macip
Pe. Giner
Joan Aliot
Gabriel Papaseit
Antoni Nicola
Arnau Bernadell.
Miguel Botell.
Joan Boteller
Joan ¿Baraxina?
Pe. Maciot
Joa. Boteller pescador
Joa. Corder als. Macot
Migl. Mareso
Mateu Bretho
Miguel Ponter
Miguel Alliot
Pere Papaseit
Joan Maresa sastre
Joan Fomado
Joan Abencomeyx
Joan Puig
Jac. Valdelas.
Gabriel Mareso.
Joa. Mareso. menor
Pe. Bernadella
Joa. Motagut.
Joa. Cavaller
Migl. Saragossa
Joa. Saragossa
Joan Benalli
Joa. Benalli fill
¿Berthom?
Bartho. Ferrer
Pe. Bernadella
Joa. Saguer
Pe. March
Pe. Pol
Antoni Boteller
Jaume Lop.
Joa. ¿Fher.? dla. Sglia
Joa. Argilaga Menor
La viuda Cafar
Joa. Gasp. ferrer
Migl. Lop
Gabriel Boteller
Joan Sala
Migl. Amposta
Luis Fomado
La viuda Fortuyos
Joa. Ferrer major
Migl. Fomado
Joan Arubio
Gabriel Ferrer
Gabriel Blanch
La viuda d. Fomado
Joan Corder
Joan Argilaga
La viuda d. Babaro
Joan Veter
Pe. Lazer
Gasp. Argilagua
Joan Argilagua
Guillem ¿Micer.?
Pere Fortunyo
Joan Bernadella
Joan Rosello
Antoni Ram
Joan Pintado
Jac. Abet.
Joa. Pol
Joa. Giner
Xpofol. Sala
Joa. Babaro
Joa. Sentelles
Jac. Fortuny menor
Antoni Sala
La viuda d. sardineta
Joan Vila
Jac. Aram
Joa. Fortuyo
Antoni ¿Sragossa?
Jac. Fortuyo major
Bartho. Muntagut
Mateu vicari"